

บทที่ 5

การสรุปผลและข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเพื่อเปรียบเทียบทัศนคติต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของนักศึกษาวิชาเอกสังคมศึกษาในสถาบันราชภัฏอีสานเหนือ เพื่อศึกษาทัศนคติต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของนักศึกษาวิชาเอกสังคมศึกษาของสถาบันราชภัฏอีสานเหนือ ซึ่งประกอบไปด้วยสถาบันราชภัฏสกลนคร สถาบันราชภัฏอุดรธานี และสถาบันราชภัฏมหาสารคาม เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ของนักศึกษาวิชาเอกสังคมศึกษา ระหว่างสถาบันราชภัฏอุดรธานี สถาบันราชภัฏสกลนคร และสถาบันราชภัฏมหาสารคามและเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของนักศึกษาวิชาเอกสังคมศึกษา ของสถาบันราชภัฏอีสานเหนือ ได้แก่ สถาบันราชภัฏอุดรธานี สถาบันราชภัฏสกลนคร และสถาบันราชภัฏมหาสารคามที่ภูมิลำเนา (ส่วนใหญ่ของชีวิต) อยู่อาศัยในเมืองกับชนบท ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยโดยทำการศึกษาตัวแปรอิสระที่เกี่ยวกับทัศนคติต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ได้แก่ ภูมิลำเนา และสถาบันการศึกษาของนักศึกษา โดยมีกลุ่มประชากร จำนวน 284 คน ได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง 127 คน ซึ่งเป็นนักศึกษาที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเมือง 61 คน ในชนบท 66 คน เป็นนักศึกษาในสถาบันราชภัฏอุดรธานี 38 คน สถาบันราชภัฏสกลนคร 49 คน และสถาบันราชภัฏมหาสารคาม 40 คน นักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างกำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2540 โดยมีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบวัดทัศนคติต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งประกอบด้วย 2 ส่วนใหญ่ คือ

1. แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของนักศึกษา
2. แบบวัดทัศนคติต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลทุกขั้นตอนทั้งหมดด้วยตัวเองตลอดการวิจัย และนำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลมาทำการวิเคราะห์ข้อมูล และประมวลผลการวิเคราะห์ด้วยระบบคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC⁺ จากนั้นนำมาประมวลผลแปลความหมาย เพื่อสรุปผลการวิจัยตอบสมมติฐานของการวิจัย ดังนี้

1. นักศึกษาวิชาเอกสังคมศึกษาของสถาบันราชภัฏอีสานเหนือ ได้แก่ สถาบันราชภัฏอุดรธานี สถาบันราชภัฏสกลนคร สถาบันราชภัฏเลย และสถาบันราชภัฏมหาสารคาม มีทัศนคติต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้อยู่ในทางบวก

2. นักศึกษาวิชาเอกสังคมศึกษาของสถาบันราชภัฏอีสานเหนือ ได้แก่ สถาบันราชภัฏอุดรธานี สถาบันราชภัฏสกลนคร สถาบันราชภัฏเลย และสถาบันราชภัฏมหาสารคาม มีทัศนคติต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ไม่แตกต่างกัน

3. นักศึกษาวิชาเอกสังคมศึกษาของสถาบันราชภัฏอีสานเหนือ ได้แก่ สถาบันราชภัฏอุดรธานี สถาบันราชภัฏสกลนคร สถาบันราชภัฏเลย และสถาบันราชภัฏมหาสารคาม ที่มีภูมิลำเนา (ส่วนใหญ่ของชีวิต) อยู่อาศัยในเมืองกับชนบทมีทัศนคติต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ไม่แตกต่างกัน

5.1 สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาเปรียบเทียบทัศนคติต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของนักศึกษาวิชาเอกสังคมศึกษา ในสถาบันราชภัฏอีสานเหนือได้ผลการวิจัยดังต่อไปนี้คือ

1. จากการศึกษาคะแนนทัศนคติต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของนักศึกษาวิชาเอกสังคมศึกษาในสถาบันราชภัฏอีสานเหนือ พบว่านักศึกษาวิชาเอกสังคมศึกษา ในสถาบันราชภัฏทั้ง 3 แห่ง คือ สถาบันราชภัฏอุดรธานี สกลนคร และมหาสารคาม มีคะแนนทัศนคติในระดับสูง โดยค่าคะแนนเฉลี่ยของนักศึกษากลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยของ คะแนนทัศนคติต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ เท่ากับ 188.63 คิดเป็นร้อยละ 60.07 ของค่าคะแนน ทั้งหมด

2. จากการศึกษาเปรียบเทียบผลของทัศนคติต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของนักศึกษาในสถาบันทั้ง 3 สถาบัน พบว่า สถาบันการศึกษาของนักศึกษาที่แตกต่างกันไม่ส่งผลต่อทัศนคติต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของนักศึกษาวิชาเอกสังคมศึกษาในสถาบันราชภัฏอีสานเหนือ

• 3. จากการศึกษาเปรียบเทียบภูมิลำเนาของนักศึกษากับทัศนคติต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ พบว่า ภูมิลำเนาของนักศึกษาไม่ส่งผลต่อทัศนคติต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของนักศึกษาวิชาเอกสังคมศึกษาในสถาบันราชภัฏอีสานเหนือ

5.2 ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยครั้งนี้ทำให้มีข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้ และสำหรับการทำวิจัยในโอกาสต่อไปดังนี้คือ

5.2.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากการวิจัยชี้ให้เห็นว่า นักศึกษาที่จบไปเป็นครูในเขตอีสานเหนือ ซึ่งยังมีพื้นที่ ทรัพยากร ป่าไม้ค่อนข้างมาก เมื่อเปรียบเทียบกับพื้นที่ในเขตอีสานใต้ มีทัศนคติค่อนข้างดีต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ดังนั้นสมควรรักษาทัศนคติในทางบวกเกี่ยวกับเรื่องนี้ไว้ให้คงอยู่ต่อไป โดยผ่านทางหลักสูตรของสถาบันราชภัฏ ซึ่งมีสอนเกี่ยวกับเรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้อยู่แล้ว
2. ในส่วนของทัศนคติการอนุรักษ์ป่าไม้ด้านการรักษาสมดุลธรรมชาติ ซึ่งผลการวิจัยพบว่า มีความแตกต่างกันระหว่างสถาบันราชภัฏมหาสารคามกับสถาบันราชภัฏสกลนคร และสถาบันราชภัฏอุดรธานี ในขณะที่ไม่มีความแตกต่างกันระหว่างสถาบันราชภัฏสกลนครและอุดรธานีนั้น สมควรได้รับการศึกษาในรายละเอียดต่อไปว่ามีปัจจัยใดบ้างที่ก่อให้เกิดผลวิจัยที่แตกต่างกันเช่นนี้ ก่อนนำผลการวิจัยไปใช้

5.2.2 ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. การพัฒนาทัศนคติเป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยช่วงเวลานานและต่อเนื่อง การปลูกฝังทัศนคติกับเด็กตั้งแต่ชั้นเล็กเป็นต้นไปจะได้ผลยั่งยืนและเป็นการสร้างคนรุ่นใหม่ที่มีแนวคิดทันสมัยในการนำทรัพยากรป่าไม้มาใช้ตามความจำเป็นและให้คุ้มค่าได้ ตรงกับความต้องการและสภาพการณ์จริงในชีวิต และสิ่งแวดล้อมของโลกในอนาคตได้ทันการ การสร้างเสริมทัศนคติเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ก็เช่นกัน จำเป็นจะต้องใช้เวลานานพอสมควร และครูที่จบจากสถาบันราชภัฏควรนำทัศนคติที่ดี (ทางบวก) ของตนไปสร้างเสริมให้เกิดขึ้นในตัวลูกศิษย์ต่อไป
2. การศึกษามีบทบาท และทำหน้าที่เป็นกลไกสำคัญในการให้ความรู้ และส่งเสริมให้มีการปลูกฝังทัศนคติต่อการใช้ทรัพยากรป่าไม้ให้เกิดขึ้นในประชาชนชาวไทย โดยอาศัยวิธีการ และกระบวนการศึกษาที่มีครูเป็นแกนถ่ายทอดในทุกระดับตั้งแต่ระดับอนุบาลไปจนถึงระดับปริญญาตรี ทั้งนี้ต้องดำเนินงานอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง และจริงจัง ทั้งในด้านการสร้างและการพัฒนาหลักสูตรให้มีเนื้อหาเกี่ยวกับทรัพยากรป่าไม้ ในด้านการผลิตสื่อและหนังสือในรูปแบบต่าง ๆ ในด้านเทคนิค วิธีการสอน และวิธีการจัดการเรียนให้เหมาะสม รวมทั้งในด้านของการเผยแพร่ความรู้ ความตระหนัก และทัศนคติที่ดีต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ โดยร่วมมือกันทุกหน่วยงานทั้งของรัฐและเอกชนให้ได้ผลอย่างเต็มที่

5.2.3 ข้อเสนอแนะในการทำการวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาครั้งนี้ เป็นเพียงการศึกษาเปรียบเทียบวิเคราะห์เบื้องต้นอย่างกว้าง ๆ ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรมุ่งเน้นจำเพาะเจาะจงลงไป และมุ่งเน้นถึงปัญหาทรัพยากรธรรมชาติอื่น ๆ ซึ่งมีผลต่อทรัพยากรป่าไม้ด้วย เช่น ปัญหาทรัพยากรดิน ปัญหาทรัพยากรน้ำ
2. ควรทำการวิจัยทัศนคติต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในสถาบันการศึกษาอื่น ๆ เช่น ในสถาบันราชภัฏอื่น ๆ ในมหาวิทยาลัย หรือในสาขาวิชาอื่น ๆ เพื่อนำผลไปใช้ส่งเสริมทัศนคติต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ให้กว้างขวางยิ่งขึ้น
3. ควรทำการศึกษาทัศนคติต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติอื่น ๆ ที่อยู่ในภาวะวิกฤตเพื่อเป็นการช่วยหาแนวทางการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาตินั้น ๆ มิให้ถูกทำลายหรือสูญสิ้นไปก่อนเวลาอันสมควร